

ДОКУМЕНТИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про фінансовий лізинг

Цей Закон визначає загальні правові та організаційні засади фінансового лізингу в Україні відповідно до міжнародно-правових стандартів у цій сфері.

Розділ І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні: договір фінансового лізингу — договір, за яким надаються послуги з фінансового лізингу;

лізингодавець — юридична особа, яка набула у встановленому законом порядку право надавати послуги з фінансового лізингу і на підставі договору фінансового лізингу передає лізингодержувачу у володіння та користування об'єкт фінансового лізингу; лізингодержувач — фізична особа, фізична особа — підприємець або юридична особа, яка відповідно до договору фінансового лізингу отримує від лізингодавця об'єкт фінансового лізингу у володіння та користування;

продавець (постачальник) — фізична особа, фізична особа — підприємець або юридична особа, в якій лізингодавець набуває у власність майно (об'єкт фінансового лізингу) для подальшої передачі лізингодержувачу на підставі договору фінансового лізингу; фінансовий лізинг — вид правових відносин, за якими лізингодавець зобов'язується відповідно до договору фінансового лізингу на строк та за плату, визначені таким договором, передати лізингодержувачу у володіння та користування як об'єкт фінансового лізингу майно, що належить лізингодавцю на праві власності та набує ним без попередньої домовленості із лізингодержувачем, або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингодержувачем специфікацій та умов, та які передаються наявність хоча б однієї з ознак фінансового лізингу, встановлених цим Законом.

2. Інші терміни в цьому Законі вживаються у значеннях, наведених у Цивільному кодексі України, Господарському кодексі України, Законі України «Про захист прав споживачів», Законі України «Про електронну комерцію» та законах України з питань регулювання діяльності з надання фінансових послуг.

Стаття 2. Мета і сфера застосування Закону

1. Метою цього Закону є забезпечення захисту прав та законних інтересів лізингодержувачів, лізингодавців, створення належного конкурентного середовища у сфері фінансового лізингу, гармонізація законодавства України із законодавством Європейського Союзу та міжнародними стандартами, забезпечення сприятливих умов для розвитку економіки України.

2. Цей Закон регулює відносини, що виникають у сфері фінансового лізингу.

Стаття 3. Законодавство у сфері фінансового лізингу

1. Відносини між лізингодавцем та лізингодержувачем, що виникають на підставі договору фінансового лізингу, регулюються положеннями Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України з урахуванням особливостей, встановлених законами України з питань регулювання діяльності з надання фінансових послуг, цим Законом та іншими законами України, а також прийнятими на їх виконання нормативно-правовими актами.

2. Відносини, що виникають між лізингодавцем та продавцем (постачальником) у зв'язку з набуттям лізингодавцем у власність об'єкта фінансового лізингу для подальшої передачі цього об'єкта лізингодержувачу на підставі договору фінансового лізингу, регулюються положеннями Цивільного кодексу України про купівлю-продаж, поставку з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

3. Положення інших нормативно-правових актів регулюють відносини у сфері фінансового лізингу в частині, що не суперечить цьому Закону.

Стаття 4. Державне регулювання та нагляд на ринку фінансового лізингу

1. Державне регулювання та нагляд на ринку фінансового лізингу здійснює Національний банк України відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», цього Закону та інших законодавчих актів України.

2. Інші державні органи здійснюють контроль за діяльністю учасників ринку фінансового лізингу та отримують від них інформацію у межах повноважень, визначених законом.

Стаття 5. Ознаки фінансового лізингу

1. Лізинг вважається фінансовим, у разі якщо до лізингодержувача переходять усі ризики та винагороди (вигоди) щодо користування та володіння об'єктом фінансового лізингу, за умови подержання хоча б однієї з таких ознак (умов):

1) об'єкт фінансового лізингу передається на строк, протягом якого амортизується не менше 75 відсотків його первісної вартості, а лізингодержувач зобов'язаний на підставі договору фінансового лізингу або іншого договору, визначеного договором фінансового лізингу, протягом строку дії договору фінансового лізингу придбати об'єкт фінансового лізингу з подальшим переходом права власності від лізингодавця до лізингодержувача за ціною та на умовах, передбачених таким договором фінансового лізингу або іншим договором, визначеним договором фінансового лізингу;

2) сума лізингових платежів на момент укладення договору фінансового лізингу дорівнює первісній вартості об'єкта фінансового лізингу або перевищує її;

3) балансова (залишкова) вартість об'єкта фінансового лізингу на момент закінчення строку дії договору фінансового лізингу, передбаченого таким договором, становить не більше 25 відсотків первісної вартості (ціни) такого об'єкта фінансового лізингу станом на початок строку дії договору фінансового лізингу;

4) об'єкт фінансового лізингу, виготовлений на замовлення лізингодержувача, після закінчення дії договору фінансового лізингу не може бути використаний іншими особами, крім лізингодержувача, зважаючи на його технологічні та якісні характеристики.

2. Строк, на який лізингодержувачу передається об'єкт фінансового лізингу у володіння та користування, не може становити менше одного року.

Стаття 6. Об'єкт фінансового лізингу

1. Об'єктом фінансового лізингу може бути майно, визначене індивідуальними ознаками, що відповідає критеріям основних засобів відповідно до законодавства, не заборонено законом до вільного обігу на ринку і щодо передачі якого в лізинг законом не встановлено обмежень.

2. Не можуть бути об'єктами фінансового лізингу земельні ділянки та інші природні об'єкти.

3. Не можуть бути об'єктами фінансового лізингу об'єкти, визначені частиною другою статті 3 Закону України «Про оренду державного та комунального майна».

4. Об'єкт фінансового лізингу підлягає реєстрації у випадках та порядку, передбачених законодавством.

5. Обтяження рухомого майна лізингом реєструється в Державному реєстрі обтяжень рухомого майна у випадках та порядку, встановлених законодавством.

Обтяження нерухомого майна лізингом підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому законодавством.

Стаття 7. Право власності на об'єкт фінансового лізингу

1. Порядок та умови набуття лізингодержувачем об'єкта фінансового лізингу у власність визначаються договором фінансового лізингу або зазначенням у такому договорі окремим договором купівлі-продажу (випуку) об'єкта фінансового лізингу, або іншим договором, визначеним договором фінансового лізингу.

2. Лізингодержувач має право набутти у власність об'єкт фінансового лізингу за умови належного, повного та безумовного виконання лізингодержувачем своїх зобов'язань за договором фінансового лізингу, у тому числі із сплати лізингових та інших платежів, а також неустойки (штрафу, пені), якщо інше не передбачено таким договором.

Якщо сторони договору фінансового лізингу уклали договір купівлі-продажу (випуку) об'єкта фінансового лізингу, право власності на об'єкт фінансового лізингу переходить до лізингодержувача у разі та за моменту сплати ним визначеної таким договором ціни, якщо інше не передбачено таким договором.

3. Відступлення права вимоги за договором фінансового лізингу здійснюється відповідно до цивільного законодавства з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

У разі якщо право вимоги за договором фінансового лізингу відступається лізингодавцем особі, яка відповідно до закону має право надавати послуги з фінансового лізингу, до такої особи переходять права за договором фінансового лізингу в обсязі та на умовах, що існували на момент переходу цих прав, якщо інше не встановлено договором або законом.

У разі якщо право вимоги за договором фінансового лізингу відступається лізингодавцем особі, яка відповідно до закону не має права надавати послуги з фінансового лізингу, до такої особи переходять права за договором фінансового лізингу виключно в обсязі суми заборгованості лізингодержувача, що існувала на момент переходу цих прав, без можливості збільшення такої суми заборгованості.

4. Лізингодавець, який відступив право вимоги за договором фінансового лізингу новому кредитору, зобов'язаний у спосіб, передбачений договором фінансового лізингу, письмово повідомити лізингодержувача про факт такого відступлення. При цьому передача персональних даних такого лізингодержувача здійснюється з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

5. У разі переходу права власності на об'єкт фінансового лізингу від лізингодавця до третіх осіб до таких осіб також переходять відповідні права та обов'язки лізингодавця за договором фінансового лізингу з урахуванням обмежень, встановлених частиною третьою цієї статті.

6. Об'єкт фінансового лізингу не може бути конфісковано, на нього не може бути накладено арешт третіми особами у зв'язку з будь-якими діями або бездіяльністю лізингодержувача, крім випадків, встановлених законом.

7. Об'єкт фінансового лізингу не може бути включений до складу ліквідаційної маси у разі визнання лізингодержувача банкрутом за договором фінансового лізингу зобов'язаний попередити лізингодержувача про всі права третіх осіб на об'єкт фінансового лізингу, а також повинен у письмовій формі повідомляти лізингодержувача про виникнення та всі зміни таких прав протягом строку дії договору фінансового лізингу.

Стаття 8. Захист прав лізингодержувача на об'єкт фінансового лізингу

1. Протягом строку дії договору фінансового лізингу, за умови належного виконання умов такого договору, лізингодержувачу забезпечується захист належних йому відповідно до закону та/або договору фінансового лізингу прав щодо об'єкта фінансового лізингу з дотриманням при цьому захисту встановлених законом та/або договором фінансового лізингу прав лізингодавця.

2. Протягом строку дії договору фінансового лізингу, за умови належного виконання умов такого договору, лізингодержувач має право вимагати від осіб, які порушують його права як лізингодержувача, у тому числі від лізингодавця, усунення будь-яких порушень його прав на об'єкт фінансового лізингу.

3. Якщо відповідно до договору фінансового лізингу вибір продавця (постачальника) предмета договору фінансового лізингу здійснений лізингодержувачем, продавець (постачальник) несе відповідальність перед лізингодержувачем за порушення зобов'язань щодо строку, якості, комплектності, справності предмета договору фінансового лізингу, його доставки, заміни, безоплатного усунення недоліків, монтажу та запуску в експлуатацію тощо.

Якщо вибір продавця (постачальника) предмета договору фінансового лізингу здійснений лізингодавцем, продавець (постачальник) та лізингодавець несуть перед лізингодержувачем солідарну відповідальність за зобов'язаннями щодо продажу (поставки) предмета договору фінансового лізингу.

4. З моменту прийняття лізингодержувачем об'єкта фінансового лізингу за договором фінансового лізингу, згідно з яким вибір продавця (постачальника) здійснено лізингодержувачем, усі претензії та/або вимоги, передбачені частиною третьою цієї статті, пред'являються лізингодержувачем продавцю (постачальнику) у порядку та строки, визначені договором, однією із сторін якого є такий продавець (постачальник).

5. Ремонт і технічне обслуговування об'єкта фінансового лізингу здійснюються продавцем (постачальником) на підставі договору купівлі-продажу, за яким лізингодавець набув у власність об'єкт фінансового лізингу, чи на підставі окремого договору, укладеного між лізингодержувачем та продавцем (постачальником).

Стаття 9. Захист прав споживачів фінансових послуг фінансового лізингу

1. Лізингодавцю забороняється пов'язувати укладення договору про фінансовий лізинг із споживачем фінансових послуг фінансового лізингу з вимогою укладення договорів про надання інших послуг (договорів страхування, оцінки майна, про надання нотаріальних послуг тощо) із конкретно визначеною третьою особою.

2. Лізингодавцю та/або пов'язаним з ним особам забороняється без згоди лізингодержувача — споживача послуг фінансового лізингу розголошувати відомості про нього, що стали відомі такому лізингодавцю (пов'язаним з ним особам) у зв'язку з укладенням, виконанням та припиненням договору фінансового лізингу з таким лізингодержувачем, крім випадків, встановлених законом. Зазначена заборона є чинною після припинення права юридичної особи надавати послуги з фінансового лізингу та/або втрати фізичною особою статусу пов'язаної особи в порядку, встановленому законом.

Для цілей цієї частини термін «пов'язана особа» вживається у значенні, наведеному в Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

3. Лізингодавець зобов'язаний повідомляти лізингодержувача — споживача послуг фінансового лізингу про відступлення зобов'язання за договором фінансового лізингу в порядку, визначеному таким договором, згідно з внутрішніми правилами надання послуг з фінансового лізингу такого лізингодавця, затвердженими відповідно до законодавства.

4. Лізингодавець у своїй діяльності повинен дотримуватися законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг.

Стаття 10. Суб'єкти фінансового лізингу

1. Суб'єктами фінансового лізингу є:

- 1) лізингодавець;
- 2) лізингодержувач;
- 3) продавець (постачальник);
- 4) інші особи, які є сторонами багатостороннього договору фінансового лізингу.

Стаття 11. Супровідні послуги на ринку фінансового лізингу

1. До супровідних послуг на ринку фінансового лізингу належать:

- 1) посередницькі послуги на ринку фінансового лізингу;
- 2) допоміжні послуги на ринку фінансового лізингу;
2. До посередницьких послуг на ринку фінансового лізингу належить діяльність агентів, які від імені, за дорученням та в інтересах лізингодавця здійснюють укладення договорів фінансового лізингу, надають консультаційні чи експертно-інформаційні послуги та/або проводять іншу роботу, пов'язану з підготовкою, укладенням, виконанням та/або супроводом договорів фінансового лізингу.
3. До допоміжних послуг на ринку фінансового лізингу належать послуги з: 1) страхування об'єкта фінансового лізингу та/або ризиків, пов'язаних з виконанням договору фінансового лізингу;
- 2) оцінки майна лізингодержувача, що використовується для забезпечення виконання ним зобов'язань за договором фінансового лізингу;
- 3) ремонту та обслуговування майна, яке є предметом договору фінансового лізингу;
- 4) продажу майна, яке було предметом договору фінансового лізингу і відповідно до договору та/або в порядку, встановленому законом, повернено лізингодавцю;
- 5) надання майна в оренду;
- 6) консультування.

Національний банк України може встановлювати інші види допоміжних послуг на ринку фінансового лізингу.

4. Вимоги до осіб, які надають супровідні послуги на ринку фінансового лізингу, та особливості надання таких послуг встановлюються Національним банком України.

Розділ II

ДОГОВІР ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ

Стаття 12. Укладення договору фінансового лізингу

1. Визначення лізингодавцем можливості укладення договору фінансового лізингу здійснюється на підставі відповідного запиту (заяви) лізингодержувача, у тому числі з використанням засобів дистанційного зв'язку.

2. Лізингодавцю забороняється встановлювати плату за розгляд запиту (заяви) про укладення договору фінансового лізингу.

3. До укладення договору фінансового лізингу лізингодавець має право, а якщо лізингодержувачем є фізична особа — зобов'язаний, використовувати свої професійні можливості, оцінити фінансову спроможність лізингодержувача, враховуючи, зокрема, строк фінансового лізингу, вартість об'єкта фінансового лізингу, доходи лізингодержувача та мету отримання у володіння та користування об'єкта фінансового лізингу. Оцінка фінансової спроможності лізингодержувача здійснюється на підставі достатньої інформації, отриманої від лізингодержувача, та (за необхідності) на підставі інформації, отриманої з інших джерел відповідно до законодавства.

4. У разі ненадання лізингодержувачем документів чи відомостей про себе та/або свої фінансовий стан, що вимагаються згідно із законодавством та/або внутрішніми документами лізингодавця, лізингодавець відмовляє такому лізингодержувачу в укладенні договору фінансового лізингу.

5. Інформація про лізингодержувача, отримана лізингодавцем у зв'язку з укладенням, виконанням та припиненням договору фінансового лізингу з таким лізингодержувачем, може бути передана третім особам без згоди такого лізингодержувача лише у випадках і порядку, встановлених законом.

6. Лізингодавець несе відповідальність за порушення прав лізингодержувачів у сфері захисту персональних даних згідно із законом.

7. Лізингодавець має право розглянути договір фінансового лізингу в односторонньому порядку та застосувати до лізингодержувача визначені таким договором штрафи санкції у разі встановлення факту надання лізингодержувачем недостовірної інформації та/або документів, необхідних для здійснення оцінки його спроможності виконувати свої зобов'язання за договором фінансового лізингу.

Стаття 13. Особливості укладення договору фінансового лізингу з фізичною особою (крім фізичної особи — підприємця)

1. Лізингодавець розміщує на своєму власному веб-сайт інформацію про умови, на яких надаються послуги з фінансового лізингу лізингодержувачем — фізичним особам.

2. До укладення договору фінансового лізингу з лізингодержувачем — фізичною особою лізингодавець повинен безоплатно надати такому лізингодержувачу в письмовій формі (в електронній формі або у формі паперового документа) із зазначенням дати надання та строку актуальності інформації, необхідну для порівняння різних пропозицій цього лізингодавця з метою прийняття лізингодержувачем рішення щодо укладення відповідного договору.

Крім передбаченої абзацом першим цієї частини інформації, на вимогу лізингодержувача — фізичної особи лізингодавець надає такому лізингодержувачу пояснення з метою забезпечення можливості оцінити, чи адаптовано договір до потреб цього лізингодержувача та його фінансового стану, у тому числі шляхом роз'яснення істотних характеристик запропонованих послуг та наслідків такої лізингодержувача, зокрема у разі невиконання ним зобов'язань за таким договором.

3. Зазначена в абзаці першому частини другої цієї статті інформація повинна включати:

- 1) кількість, строки сплати та розмір лізингових платежів на дату надання інформації виходячи з обраних лізингодержувачем умов. Інформація про лізингові платежі може бути надана у формі графіка лізингових платежів;
- 2) розмір та умови сплати додаткових платежів та комісій, пов'язаних з укладенням, обслуговуванням договору та достроковим викупом об'єкта фінансового лізингу;
- 3) розмір та умови сплати платежів за супровідні послуги, що надаються лізингодавцем та/або іншими особами та є обов'язковими для укладення договору фінансового лізингу чи можуть надаватися протягом строку дії договору фінансового лізингу, якщо такі платежі не включені до складу платежів, передбачених пунктами 1 і 2 цієї частини;
- 4) строк, на який лізингодержувачу передається об'єкт фінансового лізингу у володіння та користування;
- 5) інформацію про необхідність укладення з третіми особами договорів щодо послуг, які є обов'язковими для укладення договору фінансового лізингу, перелік осіб, яких лізингодавець визначив для надання відповідних послуг (за наявності);
- 6) умови переходу об'єкта фінансового лізингу у власність лізингодержувача, якщо такий перехід передбачений договором фінансового лізингу;
- 7) порядок та умови повернення об'єкта фінансового лізингу лізингодавцю;

8) проект договору фінансового лізингу.

4. Для укладення договору фінансового лізингу з лізингодержувачем — фізичною особою, яка перебуває у шлюбі, лізингодавець повинен отримати від такої особи письмову згоду її подружжя на укладення такого договору.

Стаття 14. Договір фінансового лізингу

1. Договір фінансового лізингу повинен відповідати вимогам статті 6 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», статті 18 Закону України «Про захист прав споживачів» та цього Закону.

2. Крім вимог, зазначених у частині першій цієї статті, договір фінансового лізингу повинен містити:

1) найменування та опис об'єкта фінансового лізингу із зазначенням індивідуальних ознак, що дають змогу його чітко ідентифікувати. У разі якщо на день підписання договору фінансового лізингу виробництво об'єкта фінансового лізингу, що є предметом такого договору, не завершено та/або його індивідуальні ознаки невідомі, такий договір має містити посилання на документ та/або додаткову угоду, в якій визначені індивідуальні ознаки такого об'єкта;

2) строк, на який лізингодержувачу надається право володіння та користування об'єктом фінансового лізингу;

3) строк передачі об'єкта фінансового лізингу лізингодержувачу;

4) порядок та графік сплати лізингодержувачем лізингових платежів, який містить загальну суму, що підлягає сплаті, розмір, строки та кількість таких платежів (у тому числі авансового платежу), інших платежів, що безпосередньо пов'язані з виконанням договору фінансового лізингу;

5) розмір, порядок розрахунку та умови сплати додаткових платежів і комісій (за наявності), пов'язаних з укладенням, виконанням, зміною та розірванням договору фінансового лізингу, достроковим викупом об'єкта фінансового лізингу та/або ризиків, пов'язаних з виконанням договору фінансового лізингу, та визначення особи, зобов'язаної здійснити страхування.

3. У договори фінансового лізингу можуть бути зазначені інші умови за домовленістю сторін.

4. Грошове зобов'язання за договором фінансового лізингу, у разі якщо лізингодержувачем є фізична особа, має бути виражене виключно у гривні, без визначення грошового еквівалента такого зобов'язання в іноземній валюті.

У разі якщо лізингодержувачем є юридична особа або фізична особа — підприємець, грошове зобов'язання за договором фінансового лізингу має бути виражене у гривні, при цьому сторони такого договору мають право визначити грошовий еквівалент зобов'язання в іноземній валюті, а сума, що підлягає сплаті у гривні, визначається за офіційним курсом відповідної валюти, встановленим Національним банком України на день платежу, або за курсом банку за домовленістю сторін, якщо інший порядок визначення такої суми не встановлений договором або законодавством.

5. Забороняється у будь-який спосіб ускладнювати прочитання лізингодержувачем інформації щодо розміру лізингових та інших платежів, зазначених у договорі фінансового лізингу або в додатку до такого договору, у тому числі шляхом друкування такої інформації шрифтом меншого розміру, ніж основний текст, злиття кольору шрифту з кольором фону, застосування меншого розміру міжрядкових та міксимвольних інтервалів, ніж в основному тексті.

6. У разі якщо договором фінансового лізингу передбачено зміну розміру та/або індексацію передбачених таким договором платежів, такий договір повинен визначити порядок проведення зміни розміру та/або індексації платежів. У такому разі проведення лізингодавцем зміни зазначеного порядку зміни розміру та/або індексації платежів, передбачених договором фінансового лізингу, в односторонньому порядку забороняється.

7. У разі якщо договором фінансового лізингу не передбачено зміни розміру та/або індексації лізингових і будь-яких інших платежів, проведення лізингодавцем таких змін розміру та/або індексації в односторонньому порядку забороняється.

8. Лізингодавець за письмовою заявою та/або письмовою згодою лізингодержувача має право проводити реструктуризацію зобов'язань за договором фінансового лізингу.

9. Кожна сторона договору фінансового лізингу отримує по одному примірнику договору з додатками до нього, якщо інше не встановлено таким договором.

У разі укладення договору фінансового лізингу з фізичною особою обов'язок доставити копію, що один з оригіналів такого договору переданий лізингодержувачу — фізичній особі, покладається на лізингодавця.

Примірник договору фінансового лізингу, що належить лізингодержувачу — фізичній особі, передається йому невідкладно після підписання договору сторонами. Примірник договору фінансового лізингу, укладеного в електронному вигляді, та додатків до нього надаються лізингодержувачу — фізичній особі у спосіб, що дає змогу встановити особу, яка отримала примірник договору та додатків до нього, зокрема шляхом направлення на електронну адресу або в інший спосіб з використанням контактних даних, зазначених лізингодержувачем під час укладення договору фінансового лізингу.

У разі якщо один з оригіналів фінансового лізингу направлено лізингодавцем поштою або кур'єром, доказом його направлення є поштова квитанція (чек) про відправку та опис вкладення або повідомлення про вручення (у разі направлення кур'єром).

Положення цієї частини поширюються також і на угоди, якщо ними вносяться зміни та/або доповнення до договору фінансового лізингу.

10. Умови договору фінансового лізингу, що суперечать положенням цього Закону або обмежують права лізингодержувача порівняно з правами, встановленими законодавством про захист прав споживачів, є нікчемними.

Стаття 15. Форма договору фінансового лізингу

1. Договір фінансового лізингу укладається в письмовій формі.

2. Договір фінансового лізингу не підлягає нотаріальному посвідченню, крім випадків, встановлених законом або домовленістю сторін.

3. Договір фінансового лізингу транспортної засобу за участю фізичної особи підлягає нотаріальному посвідченню на вимогу однієї із сторін такого договору.

Стаття 16. Лізингові платежі

1. Лізингові платежі, належні до сплати за договором фінансового лізингу, здійснюються в порядку, встановленому договором фінансового лізингу.

<

ДОКУМЕНТИ

вачем за договором фінансового лізингу, підлягають поверненню лізингодавцем не пізніше трьох робочих днів з дня надсилання ним повідомлення про відмову від договору.

У разі якщо лізингодавець використав кошти, отримані від лізингоодержувача, для сплати продавцю (постачальнику) за об'єкт фінансового лізингу, такий лізингодавець повинен повернути лізингоодержувачу зазначені кошти протягом трьох робочих днів з дня отримання ним коштів від продавця (постачальника), який зобов'язаний повернути кошти лізингодавцю протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення про відмову лізингодавця від договору.

3. Якщо лізингодавець та/або продавець (постачальник) не виконує обов'язку щодо повернення коштів (зокрема авансового платежу) у встановлений частинами першою та другою цією статті строк, лізингоодержувач має право вимагати від відповідної сторони сплати неустойки (пені) у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла у періоді прострочення, від суми заборгованості за кожний день прострочення. Якщо вибір продавця (постачальника) предмета договору фінансового лізингу здійснений лізингодавцем, продавець (постачальник) та лізингодавець несуть перед лізингоодержувачем солідарну відповідальність за повернення коштів (зокрема авансового платежу), у тому числі за сплату неустойки у визначеному цією частиною розмірі.

4. Після отримання лізингоодержувачем об'єкта фінансового лізингу лізингодавець має право відмовитися від договору фінансового лізингу в односторонньому порядку, письмово повідомивши про це лізингоодержувача, та/або вимагати повернення об'єкта фінансового лізингу, у тому числі у безспірному порядку, на підставі виконавчого напису нотаріуса:

- 1) у разі якщо лізингоодержувач не сплатив за договором фінансового лізингу лізинговий платіж частково або в повному обсязі та прострочення становить більше 60 календарних днів;
- 2) за наявності інших підстав, встановлених договором фінансового лізингу або законом.

Повернення предмета договору фінансового лізингу за виконавчим написом нотаріуса здійснюється в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження». Вчинення виконавчого напису про повернення предмета договору фінансового лізингу на договорах фінансового лізингу здійснюється нотаріусом, за умови надання документів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

5. Для цілей цієї статті сторона вважається повідомленою про відмову від договору та його розірвання, якщо минуло шість робочих днів (у разі якщо договором не передбачено більший строк) з дня, наступного за днем надсилання іншою стороною відповідного повідомлення на поштову адресу та/або адресу електронної пошти, зазначену в договорі, що розривається.

6. Договір фінансового лізингу може бути достроково розірваний з інших підстав, встановлених законом або таким договором.

7. Лізингові платежі, сплачені лізингоодержувачем за договором фінансового лізингу до дати односторонньої відмови лізингодавця від договору фінансового лізингу або його розірвання, не підлягають поверненню лізингоодержувачу, крім випадків, коли одностороння відмова від договору фінансового лізингу або його розірвання здійснюється до моменту передачі об'єкта фінансового лізингу лізингоодержувачу. Лізингодавець має право стягнути з лізингоодержувача заборгованість із сплати лізингових платежів на дату розірвання договору, а також збитки, неустойку (штраф, пеню), інші витрати, у тому числі понесені лізингодавцем у зв'язку із вчиненням виконавчого напису нотаріусом.

8. Відмова від договору фінансового лізингу та його розірвання є підставою для припинення договорів про надання послуг, що були визначені таким договором фінансового лізингу як обов'язкові для отримання об'єкта фінансового лізингу та укладенні лізингодавцем або лізингоодержувачем. Лізингодавець або третя сторона зобов'язані повернути лізингоодержувачу кошти, сплачені ним за такі послуги, не пізніше 14 календарних днів з дня надсилання письмового повідомлення про відмову від договору фінансового лізингу, якщо такі послуги не були фактично надані до дня відмови лізингоодержувача від договору фінансового лізингу у порядку, визначеному законодавством.

Стаття 18. Повернення об'єкта фінансового лізингу у разі відмови від договору фінансового лізингу або його розірвання

1. У разі повернення лізингоодержувачем об'єкта фінансового лізингу, у тому числі з підстав розірвання договору фінансового лізингу та в інших випадках, визначених договором фінансового лізингу та цим Законом, лізингоодержувач зобов'язаний повернути об'єкт фінансового лізингу лізингодавцю у стані, в якому такий об'єкт було отримано від нього, з урахуванням нормального зносу, або у стані, визначеному договором фінансового лізингу та супровідною документацією на об'єкт фінансового лізингу. Якщо об'єкт фінансового лізингу повертається лізингодавцю в неналежному стані, лізингоодержувач зобов'язаний на вимогу лізингодавця в повному обсязі оплатити ремонт об'єкта фінансового лізингу або відшкодувати лізингодавцю витрати на ремонт.

У разі тимчасової державної реєстрації об'єкта фінансового лізингу за лізингоодержувачем він повинен зняти такий об'єкт з обліку та передати лізингодавцю реєстраційні документи на об'єкт фінансового лізингу.

Стаття 19. Передача лізингоодержувачем об'єкта фінансового лізингу третій особі
1. Лізингоодержувач відповідно до закону може передавати об'єкт фінансового лізингу третій особі на підставі окремого договору з урахуванням особливостей, визначених цією статтею. У разі якщо об'єкт фінансового лізингу передається лізингоодержувачем третій особі на умовах фінансового лізингу, такий лізингоодержувач повинен відповідати вимогам законодавства, встановленим для лізингодавця.

2. Передача лізингоодержувачем об'єкта фінансового лізингу третій особі можлива лише за письмовою згодою лізингодавця.

3. Строк договору, відповідно до якого здійснюється передача лізингоодержувачем об'єкта фінансового лізингу третій особі, не може перевищувати строку договору фінансового лізингу.

4. Лізингодавець має право здійснювати контроль за використанням об'єкта фінансового лізингу третьою особою.

5. У разі невиконання чи неналежного виконання лізингоодержувачем зобов'язань за договором фінансового лізингу лізингодавець має право вимагати безпосередньо від третьої особи, якій лізингоодержувач передав об'єкт фінансового лізингу, повернення такого об'єкта та/або виконання грошових зобов'язань відповідно до договору, на підставі якого лізингоодержувач передав об'єкт фінансового лізингу третій особі.

6. Особа, яка отримала об'єкт фінансового лізингу від лізингоодержувача, зобов'язана користуватися об'єктом фінансового лізингу відповідно до призначення такого об'єкта та умов, визначених договором фінансового лізингу.

7. Лізингоодержувач та особа, яка отримала об'єкт фінансового лізингу від лізингоодержувача, несуть перед лізингодавцем солідарну відповідальність за зобов'язаннями щодо належного використання об'єкта фінансового лізингу, передбаченого відповідним договором фінансового лізингу, повернення об'єкта фінансового лізингу та оплати ремонту об'єкта фінансового лізингу або відшкодування витрат на його ремонт.

8. Дострокове припинення або розірвання договору фінансового лізингу у випадках, встановлених таким договором та цим Законом, є підставою для розірвання договору, відповідно до якого об'єкт фінансового лізингу переданий лізингоодержувачем третій особі, та повернення такою особою об'єкта фінансового лізингу.

Стаття 20. Права та обов'язки лізингодавця

- 1. Лізингодавець має право:
 - 1) інвестувати у придбання об'єкта фінансового лізингу власні та/або залучені кошти з урахуванням вимог, встановлених законом та нормативно-правовими актами органів, що здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг;
 - 2) здійснювати перевірки дотримання лізингоодержувачем умов володіння та користування об'єктом фінансового лізингу, його утримання та експлуатації;
 - 3) у випадках, передбачених законом та/або договором фінансового лізингу, відмовитися від договору фінансового лізингу, стягнути з лізингоодержувача несплачені лізингові платежі, термін сплати яких настав на дату такої відмови, вимагати повернення об'єкта фінансового лізингу та у разі невиконання лізингоодержувачем обов'язку щодо повернення об'єкта фінансового лізингу — сплати неустойки у розмірі, встановленому цим Законом, за володіння та користування об'єктом фінансового лізингу за час прострочення повернення об'єкта фінансового лізингу, якщо інший розмір неустойки не визначений договором фінансового лізингу;
 - 4) стягувати з лізингоодержувача прострочення заборгованість відповідно до умов договору фінансового лізингу та законодавства;
 - 5) вимагати від лізингоодержувача відшкодування збитків, у тому числі оплати ремонту, відшкодування витрат на ремонт об'єкта фінансового лізингу, та/або сплати інших платежів, безпосередньо пов'язаних з виконанням договору фінансового лізингу, відповідно до умов такого договору та законодавства;
 - 6) вимагати повернення об'єкта фінансового лізингу у разі невиконання лізингоодержувачем чи особою, яка отримала об'єкт фінансового лізингу від лізингоодержувача відповідно до цього Закону, обов'язку щодо належного використання об'єкта фінансового лізингу за договором фінансового лізингу;
 - 7) вимагати усунення будь-яких порушень, що призвели до обмеження права власності лізингодавця на об'єкт фінансового лізингу;
 - 8) у разі відмови лізингодавця від договору фінансового лізингу та недовіренні лізингоодержувачем об'єкта фінансового лізингу на вимогу лізингодавця в термін, передбачений договором фінансового лізингу, вимагати достроково сплату розміру всіх майбутніх лізингових платежів в частині оплати вартості об'єкта фінансового лізингу, якщо інше не передбачено договором фінансового лізингу та/або законодавством.
- 2. Лізингодавець зобов'язаний:
 - 1) у передбаченні договором фінансового лізингу строки передає лізингоодержувачу об'єкт фінансового лізингу у стані, що відповідає призначенню такого об'єкта та умовам договору фінансового лізингу;
 - 2) попередити лізингоодержувача про всі права третіх осіб на об'єкт фінансового лізингу, всі відомі йому особливі властивості та недоліки об'єкта фінансового лізингу, що можуть становити небезпеку для життя, здоров'я, майна лізингоодержувача чи інших осіб або призводити до пошкодження самого об'єкта фінансового лізингу під час володіння та/або користування ним;
 - 3) відповідно до умов договору фінансового лізингу своєчасно та в повному обсязі виконувати передбачені таким договором зобов'язання щодо утримання об'єкта фінансового лізингу, якщо інше не передбачено договором фінансового лізингу;

4) відшкодувати лізингоодержувачу витрати на поліпшення об'єкта фінансового лізингу, що здійснені за письмовою згодою лізингодавця та не можуть бути відкремлені від об'єкта фінансового лізингу без заповищення йому шкоди, на утримання такого об'єкта або усунення недоліків у порядку та випадках, передбачених законом та/або договором фінансового лізингу;

5) прийняти об'єкт фінансового лізингу у разі розірвання договору фінансового лізингу або в разі закінчення строку, на який лізингоодержувачу надавалося право володіння та користування об'єктом фінансового лізингу, якщо інше не передбачено договором фінансового лізингу.

3. Лізингодавець може мати також інші права та обов'язки відповідно до умов договору фінансового лізингу та законодавства.

Стаття 21. Права та обов'язки лізингоодержувача

- 1. Лізингоодержувач має право:
 - 1) вибрати об'єкт фінансового лізингу, що належить лізингодавцю на праві власності і набутий ним без попередньої домовленості з лізингоодержувачем, та/або встановити специфікацію об'єкта фінансового лізингу і доручити вибір такого об'єкта лізингодавцю;
 - 2) відмовитися від прийняття об'єкта фінансового лізингу, що не відповідає встановленим договором фінансового лізингу умовам, специфікаціям;
 - 3) вимагати розірвання договору фінансового лізингу або відмовитися від такого договору у випадках, передбачених договором фінансового лізингу та законодавством;
 - 4) вимагати від лізингодавця відшкодування збитків, завданих невиконанням або неналежним виконанням договору фінансового лізингу лізингодавцем;
 - 5) оскаржити в суді одностороннє розірвання договору фінансового лізингу лізингодавцем та повернення об'єкта фінансового лізингу на підставі виконавчого напису нотаріуса, вимагати повернення об'єкта фінансового лізингу і відшкодування збитків, завданих вилученням такого об'єкта.
- 2. Лізингоодержувач зобов'язаний:
 - 1) у разі якщо об'єкт фінансового лізингу відповідає встановленим договором фінансового лізингу умовам та специфікаціям, прийняти такий об'єкт, володіти та користуватися ним відповідно до його призначення та умов договору фінансового лізингу;
 - 2) відповідно до умов договору фінансового лізингу своєчасно та в повному обсязі виконувати зобов'язання щодо утримання та експлуатації об'єкта фінансового лізингу, підтримувати його у справному стані;
 - 3) своєчасно сплачувати передбачені договором фінансового лізингу лізингові та інші платежі;
 - 4) надавати лізингодавцю доступ до об'єкта фінансового лізингу і забезпечувати можливість здійснення перевірок умов його використання, експлуатації та утримання у порядку та на умовах, передбачених договором фінансового лізингу;
 - 5) письмово повідомляти лізингодавця про всі випадки виявлення несправностей об'єкта фінансового лізингу, його поломок або збоїв у роботі протягом строку дії договору фінансового лізингу, а у випадках та строки, передбачені таким договором, — також і продавця (постачальника) такого об'єкта;
 - 6) письмово повідомляти лізингодавця про порушення строків проведення або не проведення поточного чи сезонного технічного обслуговування, а про будь-які інші обставини, що можуть негативно позначитися на стані об'єкта фінансового лізингу, — негайно, але не пізніше наступного робочого дня після дня настання зазначених обставин, подій чи фактів, якщо інше не встановлено договором фінансового лізингу;
 - 7) у разі закінчення строку, на який лізингоодержувачу передано об'єкт фінансового лізингу у володіння та користування (якщо до лізингоодержувача не переходить право власності на об'єкт фінансового лізингу), а також у разі дострокового розірвання договору фінансового лізингу та в інших випадках дострокового повернення об'єкта фінансового лізингу, повернути об'єкт фінансового лізингу у стані, в якому його було прийнято у володіння та користування, з урахуванням нормального зносу, або у стані, визначеному договором фінансового лізингу та супровідною документацією на об'єкт фінансового лізингу;
 - 8) дотримуватися умов договорів страхування об'єкта фінансового лізингу;
 - 9) надавати лізингодавцю за його запитом інформацію та документи щодо свого фінансового стану та змісту діяльності у порядку та строки, визначені договором фінансового лізингу та/або законом;
 - 10) у разі тимчасової державної реєстрації об'єкта фінансового лізингу за лізингоодержувачем при закінченні строку, на який лізингоодержувачу було передано об'єкт фінансового лізингу у володіння та користування (якщо до лізингоодержувача не переходить право власності на об'єкт фінансового лізингу), або у разі дострокового розірвання договору фінансового лізингу зняти такий об'єкт з обліку та передати лізингодавцю реєстраційні документи на об'єкт фінансового лізингу.

3. Лізингоодержувач може мати також інші права та обов'язки відповідно до умов договору фінансового лізингу, цього Закону та нормативно-правових актів, що регулюють відносини фінансового лізингу.

4. Невиконання лізингоодержувачем обов'язку щодо сплати лізингових платежів відповідно до умов договору фінансового лізингу є підставою для нарахування неустойки, сплату якої лізингодавець має право вимагати від лізингоодержувача, у розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла у періоді прострочення, від суми заборгованості за кожний день прострочення, за час прострочення, якщо інший розмір неустойки не визначений умовами договору фінансового лізингу.

Невиконання лізингоодержувачем обов'язку щодо повернення об'єкта фінансового лізингу відповідно до умов договору фінансового лізингу є підставою для нарахування неустойки, сплату якої лізингодавець має право вимагати від лізингоодержувача, у розмірі подвійної суми лізингового платежу, який необхідно було сплатити в останньому періоді, що передує періоду невиконання зазначеного обов'язку, в розрахунку за кожний день такого невиконання, за час невиконання, якщо інший розмір неустойки не визначений умовами договору фінансового лізингу.

Стаття 22. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження об'єкта фінансового лізингу та його страхування

- 1. З моменту передачі об'єкта фінансового лізингу у володіння та користування лізингоодержувачу ризик випадкового знищення, втрати або випадкового пошкодження об'єкта фінансового лізингу переходить до лізингоодержувача.
- 2. Об'єкт фінансового лізингу та/або ризики, пов'язані з виконанням договору фінансового лізингу, підлягають страхуванню, якщо обов'язковості такого страхування встановлена законом або передбачена договором фінансового лізингу.
- 3. Витрати на страхування за договором фінансового лізингу несе лізингоодержувач, якщо інше не встановлено таким договором.
- 4. У разі настання страхового випадку або оскарження факту його невизнання лізингоодержувач має право самостійно звернутися до страховика та/або до суду за захистом своїх порушених прав.

Стаття 23. Утримання об'єкта фінансового лізингу

- 1. Лізингоодержувач протягом усього часу перебування об'єкта фінансового лізингу в його володінні та користуванні повинен підтримувати його у стані, в якому його прийнято від лізингодавця, з урахуванням нормального зносу, або у стані, визначеному договором фінансового лізингу та супровідною документацією на об'єкт фінансового лізингу.
- 2. Лізингоодержувач протягом строку фінансового лізингу несе витрати на утримання об'єкта фінансового лізингу, пов'язані з його експлуатацією, технічним обслуговуванням, ремонтом, якщо інше не встановлено договором фінансового лізингу або законом.
- 3. Якщо на об'єкті фінансового лізингу встановлено додаткове обладнання, лізингоодержувач несе відповідальність за втрату або пошкодження такого обладнання та зобов'язаний компенсувати вартість втраченого або пошкодженого додаткового обладнання лізингодавцю.
- 4. Умови ремонту і технічного обслуговування об'єкта фінансового лізингу визначаються договором фінансового лізингу або окремим договором.

Стаття 24. Поліпшення лізингоодержувачем об'єкта фінансового лізингу

- 1. Лізингоодержувач має право поліпшити майно, яке є предметом договору фінансового лізингу, лише за письмовою згодою лізингодавця.
- 2. Якщо поліпшення об'єкта фінансового лізингу здійснено без письмової згоди лізингодавця, лізингоодержувач має право вилучити здійснені ним поліпшення, за умови що такі поліпшення можуть бути відділені від об'єкта фінансового лізингу без шкоди для нього. Якщо такі поліпшення неможливо відокремити від об'єкта фінансового лізингу без шкоди для нього, вони безоплатно переходять у власність лізингодавця. Лізингоодержувач сплачує лізингодавцю передбачену договором фінансового лізингу неустойку за кожний випадок здійсненого ним поліпшення об'єкта фінансового лізингу без згоди лізингодавця.
- 3. Якщо поліпшення об'єкта фінансового лізингу здійснено за згодою лізингодавця, лізингоодержувач має право (на вибір лізингодавця) на відшкодування вартості необхідних витрат або на зарахування такої вартості до складу лізингових платежів.

Стаття 25. Вирішення спорів

- 1. Спори, що виникають при укладенні та виконанні договорів фінансового лізингу, вирішуються відповідно до законодавства.

Розділ III
ПРИКРИЦІВІ ТА ПЕРЕДІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування.
- 2. Цей Закон застосовується до відносин, що виникли після дня набрання чинності цим Законом.

Відносини, що виникли на підставі договорів фінансового лізингу, укладених до набрання чинності цим Законом, регулюються відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності цим Законом.

3. Визнати таким, що втратив чинність з дня набрання чинності цим Законом, Закон України «Про фінансовий лізінг» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 16, ст.68 із наступними змінами).

4. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

- 1) у Господарському кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18-22, ст. 144);

а) у статті 283: у частині першій слова «у користування» замінити словами «у володіння та користування»;

а) у частині другій слова «У користування за договором» замінити словами «За договором»;

б) у статті 292: частину першу після слів «у виключеннє» доповнити словами «володіння та»; у частині третій слово «фонди» замінити словом «засоби»;

2) у Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356);

а) у частині першій статті 759 слова «у користування» замінити словами «у володіння та користування»;

б) статтю 762 викласти в такій редакції: «Стаття 762. Плата за найм (оренду) майна»

1. За найм (оренду) майна з наймача справляється плата, розмір якої встановлюється договором найму.

Якщо розмір плати не встановлений договором, він визначається з урахуванням споживчої якості речі та інших обставин, які мають істотне значення.

2. Плата за найм (оренду) майна може вноситися за вибором сторін у грошовій або натуральній формі. Форма плати за найм (оренду) майна встановлюється договором найму.

3. Договором або законом може бути встановлено періодичний перегляд, зміну (індексацію) розміру плати за найм (оренду) майна.

4. Наймач має право вимагати зменшення плати, якщо через обставини, за які він не відповідає, можливість користування майном істотно зменшилася.

5. Плата за найм (оренду) майна вноситься щомісячно, якщо інше не встановлено договором.

6. Наймач звільняється від плати за весь час, протягом якого майно не могло бути використане ним через обставини, за які він не відповідає;

в) у статті 764: у назві слово «користування» замінити словами «володіння та/або користування»;

у частині першій слово «користуватися» замінити словами «володіти та/або користуватися»;

г) у частині першій статті 765 слова «у користування» виключити;

г) у частині другій статті 767 слово «користування» замінити словами «володіння та/або користування»;

д) у пункті 2 частини другої статті 768 слова «користування річчю» замінити словами «найм речі»;

е) у частині другій статті 769 слова «користування річчю» замінити словами «найм речі»;

е) у статті 773: у назві слово «Користування» замінити словами «Володіння та/або користування»;

у частині першій слово «користуватися» замінити словами «володіти та/або користуватися»;

у частині другій слово «користується» замінити словами «володіє та/або користується»;

ж) у частині першій статті 774 слово «користування» замінити словами «володіння та користування»;

з) у пункті 1 частини третьої статті 776 слова «користування річчю» замінити словами «найм речі»;

и) у частині третій статті 778 слова «користування річчю» замінити словами «найм речі»;

и) у назві та тексті статті 780 слова «користуванням» замінити словами «володінням та/або користуванням»;

і) у частині першій статті 782 слова «користування річчю» замінити словами «найм речі»;

й) у частині першій статті 783: у пункті 1 слово «користується» замінити словами «володіє та/або користується»;

у пункті 2 слово «користування» замінити словами «володіння та/або користування»;

к) у пункті 1 частини першої статті 784 слова «у користування» виключити;

л) у частині другій статті 785 слова «користування річчю» замінити словами «найм речі»;

м) у частині першій статті 786 слова «у користування» виключити;

н) у частині першій статті 787 слово «користування» замінити словами «володіння та користування»;

о) у частині другій статті 790 слово «користування» замінити словами «володіння та/або користування»;

п) у частині першій статті 806 слова «у користування» замінити словами «у володіння та користування»;

р) частину першу статті 807 викласти в такій редакції:

«1. Предметом договору лізингу може бути майно, визначене індивідуальними ознаками, яке відповідає критеріям основних засобів відповідно до законодавства»;

с) главу 58 доповнити статтею 809' такого змісту:

«Стаття 809'. Наслідки визнання договору лізингу недійсним

1. У разі визнання договору лізингу недійсним або віднесення до нікчемного лізингоодержувач зобов'язаний негайно повернути лізингодавцю предмет договору лізингу у стані, в якому він був одержаний, з урахуванням нормального зносу, або у стані, який було обумовлено в договорі. При цьому лізингові платежі, сплачені на момент визнання договору лізингу недійсним або віднесення до нікчемного, поверненню не підлягають.

Суд, визначив договір лізингу недійсним або встановлюючи його нікчемність, за заявою лізингодавця накладає арешт на предмет такого договору.

2. Якщо лізингоодержувач користувався або продовжує користуватися предметом договору лізингу до та/або після дати визнання договору лізингу недійсним, лізингоодержувач зобов'язаний відшкодувати лізингодавцю суми лізингових платежів за весь відповідний період користування»;

т) у частині третій статті 815 слово «житло» замінити словами «найм житла»;